

Hva mener vi med 'menneskehandel'?

Guri Tyldum, Marianne Tveit, Anette Brunovskis

Fafo-frokost
Onsdag 31.08.04

”Taking Stock”

- **Statusrapport om forskning på menneskehandel**
- **Finansiert av Justis og Politidepartementet innenfor Regjeringens handlingsplan mot menneskehandel**
- **Innhold:**
  - Menneskehandelsbegrepet
  - Forskningsmetoder og datakilder
  - Årsaker til menneskehandel
  - utfordringer i utforming av tiltak mot menneskehandel
- **Tilgjengelig på: www.faf.no**

Hva vet vi om omfanget?

- ~~• 2 millioner ofre for mennesketandel på verdensbasis~~
- Misvisende tall blir ikke bedre om vi legger dem sammen
- Vi vet ikke hvor stor del av isfjellet som er synlig
- Vi kan ikke telle noe vi ikke vet hva er

FNs Definisjon av Menneskehandel (Palermo Protokollen)

I denne protokoll menes med:

- a) *“handel med mennesker”*: rekruttering, transport, overføring, husing eller mottak av personer, ved hjelp av trusler om bruk av vold eller bruk av vold eller andre former for tvang, av bortføring, av bedrageri, av forledelse, av misbruk av myndighet eller av sårbar stilling eller av å gi eller å motta betaling eller fordeler for å oppnå samtykke fra en person som har kontroll over en annen person, med sikte på utnyttning. Utnyttning skal som et minimum omfatte utnyttning av andres prostitusjon eller andre former for seksuell utnyttning, tvangsarbeid eller tvangstjenester, slaveri eller slaverilignende praksis, trelldom eller fjerning av organer,
- b) *samtykke fra et offer for handel med mennesker til den tilsiktede utnyttningen nevnt i bokstav a) i denne artikkel skal være uten betydning der noen av midlene nevnt i bokstav a) er brukt,*

Menneskehandel og menneskesmugling

- **FNs definisjon av menneskesmugling:** ” “the procurement, in order to obtain, directly or indirectly, a financial or other material benefit of the illegal entry of a person into a State Party of which the person is not a national or permanent resident”
- **Menneskehandel og menneskesmugling har ulikt fokus**
  - Kamp mot menneskehandel: beskyttelse av individer mot utnyttning
  - Kamp mot menneskesmugling: beskyttelse av stater mot ulovlig innvandring
- **Ikke overlappende fenomener:**
  - Mange ofre for menneskehandel kommer med lovlige dokumenter
  - Mange kommer til landet med hjelp av menneskesmuglere men blir ikke utnyttet
- **Menneskesmugling øker sårbarhet for menneskehandel**
- **Når det blir vanskeligere å krysse grenser, blir avhengigheten av menneskesmuglere, dermed sårbarheten for menneskehandel, høyere**

Kamp mot menneskehandel eller menneskesmugling

Prøveprosjekt mot sexhandel

Verdens rikeste land, G8-landene, har vedtatt å delta i et prosjekt mot menneskesmugling og trafficking som nå prøves ut i Norge.

Aftenpostens korrespondent

HILDE HARBO

London

Prosjektet, som er utviklet av Interpol, er et datasystem som gjør det mulig å dele og sammenligne etterretningsinformasjon om ruter og metoder for menneskesmugling. The Human Smuggling and Trafficking Message System er en database som kan lagre store mengder informasjon om hvor og når smuglere beveger seg, hvilke transportmetoder de bruker, og hvordan mennesker skjules når de transporteres illegalt over grensene.

Prosjektet ble satt i gang av Interpol i slutten av mai, og er under utprøving av Norge og Storbritannia.

Nå har justis- og innenriksministrene i G8-landene, som er samlet til toppmøte i Sheffield, besluttet å støtte prosjektet. Storbritannias innenriksminister, Charles Clarke, som ledet møtet, sier han håper at systemet vil bli innført i alle Interpols 182 medlemsland.

- Menneskesmugling er, ved siden av narkotika, det største kriminalitetsproblem vi har i dag. Vi vil sørge for at systemet får global anvendelse, understreker Clarke.

Heroin i Afghanistan.

G8-landene ble på møtet i Sheffield også enige om å bevilge "betydelig ekstra midler" til å bekjempe opiumsdyrking i Afghanistan, uten at de spesifiserte noen sum.

Opium blir brukt til å fremstille heroin, og denne virksomheten har økt betydelig etter Taliban-regimets fall for tre år siden. Afghanistan sto i fjor for rundt 90 prosent av verdens opiumsproduksjon, og landet er i ferd med å utvikle seg til en narkotikastat.

En amerikansk rapport som ble offentliggjort tidligere i år, viste at opiumsproduksjonen i Afghanistan nå er rekordhøy. 206 000 hektar brukes til å dyrke denne planten, en tredobling siden 2003.

Menneskehandel som ender i prostitusjon er et ikke ukjent fenomen i Norge. To av tre gateprostituerte i Norge kommer fra andre land, mange fra Øst-Europa.

FOTO: OLAV URDAHL

TRAFFICKING

Trafficking er en betegnelse på handel med mennesker, som oftest kvinner. De blir smuglet over landegrensene og tvunget til å selge sex.

Rundt 4 millioner kvinner kjøpes og selges i sex-handel i verden årlig.

I Norge er rundt 65 prosent av de gateprostituerte i dag fra andre land, og mange fra Øst-Europa.

Kvinnene som kommer til Norge som et resultat av menneskehandel, har hittil vanligvis ikke fått opphold på humanisert grunnlag

Kilde: Amnesty og FAFO

LES OGSÅ

► [Bedre samordning mot trafficking](#) - 19.06.2005

Dette er en artikkel fra www.aftenposten.no.

Oppdatert: 19. juni 2005 kl.00:02

[Adressen til denne artikkelen er: http://www.aftenposten.no/nyheter/indiskt/1062014.asp](http://www.aftenposten.no/nyheter/indiskt/1062014.asp)

Menneskehandel og prostitusjon

- **Hva er utnytting i prostitusjon?**
- **Tre hovedretninger:**
  - All prostitusjon er utnytting
  - Det finnes et meningsfullt skille mellom prostitusjon og menneskehandel.
  - Lovverk og normer rundt prostitusjon gjør utnytting mulig – å fokusere på menneskehandel tar fokus bort fra de egentlige problemene.

Hva er utnyttning av sårbar stilling?

Bakgrunnsnotatet til Palermo protokollen:

Sårbar stilling forsås som: ”enhver situasjon hvor den involverte personen ikke har noen reelle og akseptable alternativer til å akseptere den utnyttningen som finner sted”